

РЕШЕНИЕ

№ 3370

гр. София, 26.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 125 СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ЗОРНИЦА АНГ. ЕЗЕКИЕВА

при участието на секретаря ГЕРГАНА З. ЛЕОНТИЕВА
като разгледа докладваното от ЗОРНИЦА АНГ. ЕЗЕКИЕВА Гражданско дело № 20231110157225 по описа за 2023 година

Ищецът К. твърди, че на 13.4.2023г. сключил с ответника *** договор за заем, по силата на който да му се отпусне сумата 607,32лева главница, като съгласно чл.5 от договора за заем, се предвиждало обезпечение чрез поръчителство, предоставено от „Фератум Банк“, като е сключен договор с поръчителя, с който се задължил да му заплати сумат 76,68 лева възнаграждение. Твърди, че е заплатил изцяло на*** сумата 684 лева. Счита договорите за нищожни – на основание чл.10,ал.1 вр. Чл.22 ЗПК, защото не е спазена предвидената форма – доставчиците не са му предоставили преддоговорна информация, не са получили валидно съгласие на потребителя за сключване и изпълнение, нито са му посочили условия за отказ от договорите. Сочи се, че разменените електронни съобщения не отговарят на ЗЕДЕУУ, защото са неподписани, като липсва съгласие на ищеца. Сочи се нарушение на изискването за ясен и разбираем начин на написание, и шрифт. Сочи се нищожност, на основание чл.11, ал.1,т.7 във вр.с чл.22 ЗПК – не е посочен общ размер на кредита, нищожност по чл.11,ал.1,т.10 ЗПК-не е налице ГПР и обща дължима сума от потребителя, както и основни данни, послужили за определяне на ГПР и методика. Сочи се, че в договора за кредит е посочен грешен ГПР, при действителен от 560 %, който, от своя страна, надвишава максималния по чл.19,ал.4 ЗПК. Сочи се, че договорът за поръчителство има за цел единствено начисляване на допълнителни разходи по кредита, доколкото е с определено от кредитора лице. Клаузата, предвиждаща обезпечение чрез поръчителство, е наравноправна на основание чл.143,ал.1 ЗЗП, не е формулирана по ясен и разбираем начин, противоречи на чл.147,ал.1 и чл.143,ал.2,т.19 ЗЗП, както и неиндивидуално уговорена. Сочи се, че е налице тристранно споразумение между ищец, кредитор и поръчител, с цел в правоотношението с поръчителя /свързано лице с кредитора/ да се заобиколи разпоредбата на чл.19,ал.4 ЗПК.

Счита, че следва възнаграждението да се включи в ГПР. Сочи се нищожност на договора за кредит, на основание чл.11,ал.1,т.9 – клаузата за възнаградителна лихва, разпоредбата на чл.11,ал.1,т.11 ЗПК . непосочване на условия за издължаване на кредита. Ищецът твърди, че е заплатил в полза на ответното дружество сумата 684 лева, поради което и претендира връщане на сумата 25 лева – частичен иск от 84 лева – 7,32 лева е възнаграждението на кредитора, и 76,68 лева – възнаграждение за поръчителя, чието връщане претендира на основание чл.23 ЗПК, във връзка с чл.55,ал.1,пр.1 ЗЗД. В уточнителна молба сочи, че не предявява отделен иск за признаване договорите за нищожни, а в рамките на частично заявените претенции – претендира сумата от 5 лева /частичен иск от 7,32лева възнаградителна лихва/ и 20 лева / частичен иск от сумата 76,68 лева възнаграждение за поръчител/ - двете, платени на ответника. С молба преди о.с.з., ищецът направи увеличение на исквете, до пълния им предявен размер.

Ответното дружество, ***, в срока за отговор, оспорва исквете, като сочи, че при сключване на ДПК, ищецът е имал възможност, предвидена от ответника, да посочи свой поръчител, сключването на договора за поръчителство не е задължително условие за сключване на договора за кредит, а се предоставя, ако потребителят е направил такава заявка при подаването на заявката за кредита – следователно и уговорката е индивидуално уговорена с потребителя. Сочи се, че искът за нищожност на договора за гаранция е недопустим / такъв иск не е предявен/, а поръчителят е самостоятелно ЮЛ. Твърди се, че ако потребителят избере соченото по – горе, неговата система автоматично генерира и таксите, които ще се заплатят, поради което и доколкото ищецът сам е избрал обезпечение чрез поръчителство по сочения начин, запознал се е с таксата, получил е преддоговорна информация, поради което и не е налице заблуждаваща търговска практика.

Сочи се, че възнаграждението за гаранта не влиза в общия разход по кредита, а същите са посочени в СЕФ, като потребителят е уведомен за таксите на гаранта преди сключване на договора.

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл.55,ал.1,пр.1 ЗЗД.

С определението по чл.140 ГПК, обявено за доклад по делото, съдът е отделил за безспорни и ненуждаещи се от доказване, следните обстоятелства: Безспорно е, че на 13.4.2023г. ищецът е сключил с ответника договор за кредит, обезпечен с договор за поръчителство с ***, безспорно е, че договорът е сключен с използване на средства от разстояние. Страните не спорят за следните факти: по силата на договора за кредит, ответникът е предоставил в заем на ищеца сумата 600лева главница, при задължение да я върне до 24.4.2023г. с еднократно плащане, заедно с възнаградителна лихва от 7,32 лева, че до сочената дата, ищецът е платил в полза на ответника сумата общо 607,32 лева, че в самия договор е посочено, че изпълнението на задълженията по договора за кредит ще бъде обезпечено с поръчителство от страна на Фератум Банк , както и че до 24.4.2023г., ищецът е заплатил в полза на ответното дружество сумата от 76,68 лева, която сума съставлява възнаграждение за поръчителя.

Съдът е намерил, че страните не спорят, че, изчислено математически, ако сумата от

76,68 лева се включи към ГПР, същият надвишава 50 % законната лихва за забава *5.

От неоспорената от страните и приета от СРС съдебно –техническа експертиза, се установява, че кандидатстването за отпускане на кредит от *** се осъществява чрез уеб система, посочена от вещото лице, чрез специално създадена за целта форма, като кандидатстването е по реда на следните три стъпки: в първа стъпка кандидатът избира размер, срок, попълва свои лични данни, потвърждава декларация за поверителност, във втора стъпка коригира данни и попълва още лични данни. В тази стъпка, съгласно посоченото в СТЕ, се избира „гарант“ – има две възможни опции – или Multitude Bank, или личен. При избора, се попълват данните на личния гарант, или кандидатът потвърждава условия и срокове за получаване на бърз кредит, като трета стъпка заявката се преглежда и завършва. След одобрение, на електронна поща се изпраща имейл, в която е посочено какви са основните параметри на договора – размер, лихва, падеж, ГПР, направено е искане за запознаване със СЕФ и ОУ, на линк, както и прикачени файлове със същите. Вещото лице сочи, че ищецът е потвърдил сключването на договора с въвеждането на ЕГН и получен на имейл код за потвърждаване., след което му е изпратено съобщение, че сумата е преведена по банкова сметка.

В системите на ответното дружество за период 2020-2022г. е открита информация за 42 кредита, одобрени с личен гарант.

Договорът за поръчителство е сключен при действието на ЗПК, като по делото няма доказателства, нито твърдение, физическото лице да е получило заемната сума за търговска или професионална дейност, поради което и ищецът има качеството „потребител“ по смисъла на закона, на основание § 13, т.1 ДР на ЗЗП.

Относно твърденията, направени в исковата молба – действително, със сключване на договора се заобикаля закона. Разпоредбата на чл.24 ЗПК препраща към чл.143 до 148 ЗЗП.

Неизпълнението на задължението на ответника да предостави обезпечение на кредитора, може да доведе до намаляване на възможността на кредитора да се удовлетвори на крайния падеж на договора. Съгласно § 1, т.1 ДР на ЗПК, „общ разход по кредита на потребителя“ са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси.

Т.2. „Обща сума, дължима от потребителя“ е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя.

В договора за кредит не е посочено, че възнаграждението за услугата „гарант“ / като с определеното по чл.140 ГПК е отделено за безспорно и ненуждаещо се от доказване

твърдението на ищеца, че ищецът е заплатил в полза на ответното дружество сумата от 76,68 лева, която сума съставлява възнаграждение за поръчителя, поради което и становището, което ответникът взема в молба от 14.2.2024г., след срока за отговор, че договорът не предвижда плащане в негова полза, е закъсняло/, се включва както в общия разход по кредита, така и в общата дължима сума от потребителя, по смисъла на посочените легални дефиниции на ЗПК.

Поръчителят следва да обезпечава точното изпълнение, от страна на длъжника, на задълженията му за плащане на вноските по кредита. По делото е отделено за безспорно, че за обезпечението, на гаранта се дължи възнаграждение. Нещо повече – размерът му не е посочен в договора, а обстоятелство, че в интернет платформата на кредитора е налице калкулатор, с който всеки може да изчисли какъв ще е размерът на възнаграждението за поръчителя, не води до обратен извод. Основното е, че възнаграждението за поръчителя следва да се включи като обща сума, дължима от потребителя. При условие, че съгласно разпоредбата на чл.5, договорът за поръчителство следва да се сключи в същия ден, то потребителят е поставен пред невъзможността да вземе информиран избор – сключва договор, при неясни за него условия.

С оглед изложеното, съдът намира, че договорът за гаранция е „пряко свързан“ с договора за кредит, по смисъла на § 1, т.1 ДР на ЗПК, тъй като за предоставянето на услуга „гарант“ потребителят дължи, през целия срок на договора, заплащане на възнаграждение на гаранта, за обезпечаване на задължението за плащане. Нещо повече, предвид краткия срок, през който потребителят следва да предостави обезпечение / в деня на сключване на договора за кредит /, на потребителя не е оставен реален, информиран избор.

Съдът намира, че уговореното в договора за гаранция възнаграждение заобикаля закона, поради което и разпоредбата, включваща задължение на потребителя да заплати възнаграждение по него, е нищожна, на основание чл.26,ал.1 ЗЗД във връзка с чл.22,ал.1 ЗПК. Заобикалянето на закона съставлява постигане на забранен от правото резултат с разрешени средства. Безспорно, разрешено от закона е едно дружество да е едноличен собственик на капитала на друго – дружеството, предоставящо кредит и гарант. Няма забрана в закона договорът за потребителски кредит да е обезпечен с поръчителство или със солидарност. Няма пречка, също така, за поръчителството да се уговори заплащането на възнаграждение. Доколкото, обаче, при сключване на договора за кредит / който не може да се сключи без поръчител/, то възнаграждението съставлява „косвен разход“ по смисъла на чл.19,ал.1 ЗПК. От договора за кредит, обаче, е видно първо, че не е посочено какво включва ГПР, както и дали това възнаграждение е включено. По делото е отделено за безспорно, че възнаграждението е платимо на кредитора, следователно се налага извод, че 49,54 % ГПР, посочен в договора за кредит, не включва и възнаграждението по договора за гаранция. Легалната дефиниция на „годишен процент на разходите“ в чл.19,ал.1 ЗПК предвижда, че в него следва да се включи и това възнаграждение за гаранта, тъй като попада под хипотезата „възнаграждение от всякакъв вид“ – в частност - за обезпечение на изпълнението по договора за кредит. А заобикаляне на закона е налице, защото, за да се

избегне да се превиши ГПР, в размера, посочен в чл.19,ал.4 ЗПК, е уговорено, че ищцата ще дължи възнаграждението на гаранта / най-вероятно в самия договор за гаранция/.

Съдът е съобщил на страните, че, изчислено математически, ако възнаграждението се включи като „общ разход по договора за кредит“, то и ГПР по договора за кредит надвишава 50 %.

Следователно, на основание чл.19,ал.5 ЗПК, клаузата на договора за гаранция, в частта, предвиждаща възнаграждение за гаранта, е нищожна. Договорът противоречи на закона, поради което и на основание чл.26,ал.1 пр.1 ЗЗД е нищожен.

Ето защо, на основание чл.23 ЗПК, потребителят дължи заплащане само на чистата стойност на кредита. С оглед изложеното, исквете са основателни, до увеличените им размери.

По разноските. Ищецът доказва разноски от 100 лева. Ищецът претендира определяне на адвокатско възнаграждение, по реда на чл.38 ЗАДв, което следва да се определи, въз основа чл.7,ал.2, т.1 НМРАВ, на сумата от 400 лева, като възражението за прекомерност е неоснователно, предвид минималния размер на сумата, съгласно чл.7,ал.2,т.1 НМРАВ.

При тези мотиви Софийски районен съд,

РЕШИ:

ОСЪЖДА *** ЕИК *** със седалище и адрес на управление ***, да заплати на П. Д. К. ЕГН ***** с адрес ***, на основание чл.55,ал.1,пр.1 ЗЗД сумата от 7,32 лева заплатена възнаградителна лихва и сумата от 76,68 лева заплатено възнаграждение за поръчителство, платени от ищеца в полза на ответника по договор за кредит № 125416/13.4.2023г. , заедно със законната лихва от предявяване на иска – 18.10.2023г. до плащането и сторените разноски от 100 лева за държавна такса.

ОПРЕДЕЛЯ, на основание чл.38,ал.2 ЗАДв възнаграждение за процесуално представителство на ищеца по делото от 400 лева.

ОСЪЖДА *** ЕИК *** със седалище и адрес на управление ***, да заплати на адвокат Г. Г. Ч. ЕГН *****, САК, с адрес на кантората *** сумата 400 лева възнаграждение за осъществено безплатно процесуално представителство на ищеца по делото.

СУМАТА е платима от ответника по банкова сметка по чл.39 ЗАДв, на адвокат Г. Г. Ч. ЕГН *****, САК, с адрес на кантората ***, както следва:

BG22RZBB91551014259030.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в 2-седмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____